

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. B.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.  
o wysokość świadczenia,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2014 r.,  
skargi ubezpieczonego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego  
wyroku Sądu Apelacyjnego  
z dnia 14 lutego 2012 r.,

**1. odrzuca skargę,**

**2. adw. D. W. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu  
Apelacyjnego 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem wynagrodzenia za  
nieopłaconą pomoc prawną udzieloną skarżącemu z urzędu, przy  
czym kwotę tę należy podwyższyć o stawkę podatku VAT.**

### UZASADNIENIE

J. B. (ubezpieczony) wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem (art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c.) wyroku Sądu Apelacyjnego z 14 lutego 2012/11. Sprawa dotyczyła wysokości emerytury ubezpieczonego (skarżącego). Ustalono, że ubezpieczony uzyskał rentę inwalidzką w 1988 r. Podstawę wymiaru renty stanowiło wynagrodzenie od października 1987 r. do września 1988 r. z wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru (wwpw) 96,21%. Decyzją z 24 marca 2005 r. organ rentowy przeliczył podstawę wymiaru na podstawie wynagrodzenia

od stycznia 1970 r. do grudnia 1979 r. przy wwpw 119,16%. Decyzją z 8 czerwca 2005 r. ubezpieczony uzyskał emeryturę (od 1 kwietnia 2005 r.) z podstawą wymiaru ustaloną z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia przy wwpw 97,38% i kwocie bazowej 1.903,03 zł. Wyrokiem z 2 czerwca 2006 r. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 24 marca 2005 r. oraz z 8 czerwca 2005 r. We wniosku z 26 maja 2008 r. ubezpieczony domagał się podstawy wymiaru z 10 lat, tj. 1970-79 i wwpw 119,16%. Decyzją z 6 czerwca 2008 r. pozwany odmówił wnioskowi. Wyrokiem z 27 sierpnia 2009 r. Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie, zaś Sąd Apelacyjny wyrokiem z 22 lipca 2010 r. oddalił apelację. Ubezpieczony ponownie wystąpił o przeliczenie emerytury na podstawie kwoty bazowej obowiązującej od 1 marca 2009 r. i przy wwpw 119,16%, w oparciu o uchwałę Sądu Najwyższego z 20 lipca 2006 r. (II UZP 9/06). Decyzją z 12 lutego 2009 r. pozwany nie uwzględnił wniosku. Decyzją z 5 stycznia 2011 r. pozwany odmówił ustalenia wysokości świadczenia w wyższej kwocie na podstawie odtworzenia zarobków za lata 1963-68. Pozwany wyliczył też wwpw z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia skarżącego z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia, który wynosił 100,15%. Ubezpieczony kwestionował to wyliczenie. Sąd pierwszej instancji decyzje pozwanego uznał za prawidłowe. Stwierdził, że uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2006 r., II UZP 9/06, nie ma zastosowania do wniosku odwołującego się, gdyż wwpw 119,16% był ustalony na podstawie zarobków z lat 1970-79, czyli z okresu wykraczającego poza okres 20 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o emeryturę (art. 15 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Sąd Apelacyjny wyrokiem z 14 lutego 2012 r. w części uwzględnił apelację J. B. i zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji oraz decyzję pozwanego z 12 lutego 2009 r. „o tyle, iż do wyliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego, poczynając od 16 listopada 2010 r. przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 100,15%”. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podał, że ubezpieczony na rozprawie 16 listopada 2010 r. wskazał także, iż domaga się przeliczenia emerytury według najniższych zarobków, zaś wwpw dla 20 lat wynosi 100,15% i jest wyższy od poprzednio obliczonego, co z mocy art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej uzasadnia ponowne obliczenie emerytury od tej daty. Nie budzi wątpliwości, iż w okresach, za które uwzględniono najniższe

wynagrodzenie ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu, nie zachowały się natomiast dokumenty obrazujące wysokość wynagrodzenia (uchwała Sądu Najwyższego z 7 maja 2003 r., III UZP 2/03, OSNP 2003 nr 14, poz. 338).

W obecnej skardze (art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 21 w związku z art. 15 ust. 6 ustawy emerytalnej przez błędną wykładnię, „w zakresie uznania przez Sąd, że powyższy przepis nie pozwala na dowolne wybranie przez ubezpieczonego okresu 20 lat z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających na rok przed złożeniem przedmiotowego wniosku, w sytuacji, gdy przepis ten stanowi, że okres 20 lat kalendarzowych ma przypaść przed rokiem zgłoszenia wniosku, ale mają być one wybrane z całego okresu podlegania ubezpieczeniu”. „Skutkiem powyższego naruszenia prawa jest niezgodność zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego z treścią przepisu art. 21 w zw. z art. 15 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

Sąd Najwyższy 25 marca (sygn. I BU 14/13) zwrócił akta Sądowi Apelacyjnemu celem wezwania skarżącego do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia. Pełnomocnik skarżącego po wezwaniu o podanie wartości przedmiotu zaskarżenia – jako różnicy między świadczeniem pobieranym i dochodzonym – podał, że wartość ta wynosi 18.500 zł (pismo z 14 kwietnia 2014 r.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie jest dopuszczalna, gdy zmiana lub uchylenie wyroku były możliwe w drodze przysługujących stronie środków prawnych (art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c.).

Skarżący mógł wnieść skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z 14 lutego 2012 r. (... 1124/11), skoro wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 18.500 zł.

Zgodnie z art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Sprawa dotyczyła wyższej emerytury i skoro wartość przedmiotu zaskarżenia nie była niższa niż dziesięć tysięcy złotych (18.500 zł), to obecna skarga w trybie art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c. jest niedopuszczalna, gdyż w sprawie głównej wniesienie skargi kasacyjnej było możliwe.

Po wtóre – niezależnie od stwierdzonej powyżej niedopuszczalności skargi – należałoby uznać skargę za oczywiście bezzasadną (art. 424<sup>9</sup> k.p.c.), gdyż analiza uzasadnienia wyroku objętego skargą ujawnia, że podstawą rozstrzygnięcia było zastosowanie regulacji z art. 15 ust. 6 ustawy emerytalnej, a więc podstawę wymiaru emerytury ustalono z 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Wydaje się, iż skarżący nie dostrzega, że czym innym (bo odrębną) jest regulacja z art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, gdyż wówczas podstawę wymiaru emerytury stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Innymi słowy podstawy wymiaru z art. 15 ust. 1 i ust. 6 są odrębne. Nie jest tu dopuszczalna hybryda, czyli podstawa wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 15 ust. 6), jednak bez temporalnego ograniczenia okresem ostatnich 20 lat poprzedzających rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Konkretnie ujawniało się to w żądaniu wyliczenia podstawy wymiaru emerytury z 10 lat, tj. 1970-79, przy wwpw 119,16 %, mimo że nie był spełniony warunek temporalny z art. 15 ust. 1, czyli, że podstawa ta nie może wykraczać poza 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Na taką hybrydę nie pozwala uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2006 r., II UZP 9/06 i Sąd Apelacyjny trafnie ją wykluczył. Wykracza to ponad potrzebę argumentacji, gdyż tak jak wskazano, Sąd Apelacyjny ustalił podstawę wymiaru w oparciu o regulację art. 15 ust. 6, zatem trudno tu mówić o sprzeczności wyroku z tym przepisem, jeżeli chodzi o samą zasadę. Natomiast odwołanie się do art. 21 niewiele wnosi, gdyż jest to przepis uniwersalny, w tym znaczeniu, że pozwala ustalić podstawę wymiaru emerytury na nowo, dla tych którzy przed emeryturą mieli rentę. Oczywiście chodzi o podstawę wymiaru według reguł z art. 15 ust. 1 albo art. 15 ust. 6 (art. 21 ust. 1

pkt 2 ustawy emerytalnej). Innymi słowy treść przepis art. 15 ust. 6 nie budzi wątpliwości w wykładni i w tej konkretnej sprawie nie jest zasadny zarzut błędnej jego wykładni, gdyż Sąd Apelacyjny wcale nie uznał, że ten przepis „nie pozwala na dowolne wybranie przez ubezpieczonego okresu 20 lat z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających na rok przed złożeniem przedmiotowego wniosku” – po prostu byłoby to sprzeczne z literalnym jego brzmieniem (na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną skarżącemu z urzędu orzeczono na podstawie § 12 ust. 2, § 13 ust. 4 pkt 2 i § 2 ust. 3 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.